

GOZDARSTVO

Kakšno naj bo gospodarjenje z gozdovi v prehodnem obdobju

Pristojni sekretariat je z dopisom z dne 11. 2. 1991 podal navodila, po katerem se spreminja način zbiranja sredstev z dejavnosti posebnega pomena v gozdovih. V letu 1991 naj bi zbiranje sredstev za gozdno biološko reprodukcijo nadomestila dohodnina (dohodki od kmetijstva). Osnova temu je katastrski dohodek od gozda. Delno naj bi sredstva za biološko reprodukcijo nadomestili tudi davki na prodan les. Tako s 1. 1. 1991 ni potrebno oddajati na Uprave za prihodke skupščinam občin podatkov o odkazilu lesa za posek in obračunavati prispevkov za biološko reprodukcijo od posekanega lesa.

Ob tolmačenju predvidenih sprememb Zakona o gozdovih, ob plačilnih pogojih za oddani les, so lastniki oddali gozdarski organizaciji le polovico posekanega lesa v letu 1990. Izgube v TOK-ih gozdarstva niso slučajne. Pristojno sodišče je dne 19. 3. 1991 sprejelo sklep o uvedbi likvidacijskega postopka za vseh sedem TOK-ov v sklopu GG Ljubljana.

Prav v tem času je sekretari-

at podal v podpis pogodbo o sofinanciranju gozdarske službe v zasebnih gozdovih. Nerešno pa je financiranje dejavnosti posebnega pomena v zasebnih gozdovih, kjer se bodo sredstva oblikovala v višini 50% potreb in to šele potem, ko bodo sprejete spremembe ali nov Zakon o gozdovih.

Sedaj pa velja še stari Zakon o gozdovih, ki določa:

- v 49. členu odkazilo lesa za posek,
- v 13. členu promet z gozdnimi lesnimi proizvodi
- v 45. členu pridobitev lesa za lastno uporabo
- v 58. členu v zvezi s Pravilnikom o gozdnem redu, ureditev sečišč

Kaj se dogaja v gozdovih?

V okviru IV. Ljubljanskega gozdnogospodarskega območja, ki zajema 106.144 ha zasebnih gozdov je bilo za leto 1991 za posek odkazano 232.964 m³ bruto lesne mase, to je 95% vseh, v načrtih predvidenih sečenj. Te površine pokriva 16

upravnih občin, kjer je bilo zgrajeno 771,7 km gozdnih cest.

● v mesecu aprilu in maju so gozdarji ugotovili v 838 primerih 13.275 m² nedovoljeno posekanega lesa

● Grosuplje 143 primerov, posekano 1284,74 m³ lesa

● v 64 primerih ugotavljamo devastacije gozdnih sestojev

● pregledano je le 1/5 površin gozdov

● neupravičeno posekana lesna masa predstavlja prometno vrednost 19.190.680 din (glej tabelo)

● prodaja lesa ni evidentirana; poznamo prekupčevalce in kupce lesa

Kot državljani Slovenije in gozdar se sprašujem:

● kdo bo ugotavljal izvedbo sečne pri odmerah dohodnine?

● kako se bo ugotavljal promet z lesom za obremenitve z dajatvami na promet lesa (33,50%)?

Z temi navedbami končuje svoj sestavek direktor GG Ljubljana g. Celarc Roman.

GG LJUBLJANA

Tudi gozd je naše okolje

V času, ko je gozdarstvo in njegov odnos do gozda večkrat predmet javne kritike, ne bi bilo odveč, če bi se tudi širša javnost kdaj pa kdaj izpostavila isti kritični luči ali kar samokritiki. Torej ne bi bilo neumestno, če damo na tehtnico naš odnos do tega zapletenega sistema, ki nam ponavadi predstavlja samoposebi umevno kuliso v naši kulturni krajini, kjer se v svoji samovšečnosti ne zavedamo, da je v naši okolici še mnogo občutljivih bitij, ki jim s svojo nemarnostjo nemalokrat tragično krojimo usodo.

Torej ne bi bilo odveč, če bi se vprašali, kje so meje našega egocentričnega odnosa do narave, našega čudovitega zelenega okolja. V svoji zabarikadiranosti se ne zavedamo, da je le malo kotičkov na svetu, ki so tako bogato živopisani, kot je naša dežela, in da ta enkratnost počasi izgublja tisto naravno privlačnost, ki je želja vsakega človeka s privzgojenim občutkom za lepoto narave. In, ali je ta želja resnično prisotna v našem vsakodnevem življenju, ali pa je to samo obrabljena fraza političnih govorov, ekoloških shodov in spisov šolske mladine na to temo; to bi se rad vprašal, kot tudi izzval polemiko v razmišljanju osvečenega bralca.

Gozdne oaze

Vse to pa bi rad dosegel ob povsem konkretnem primeru. Je že tako, da se sodobni človek ne ozira za visokozvonečimi besedami, saj ga je pehanje za materialnimi dobrinami pripeljalo do stanja, ko mu ni nič sveto, če ga to ne pelje k bolj-šemu finančnemu položaju.

Torej, opozoriti bi hotel na gozd, ki se razprostira med Ivančno Gorico, ob ŠC »Josip Jurčič«, in Stično ter Virom. Teško bi si predstavljali dolensko pokrajino brez takih gozdnih oaz, ki dajo še poseben čar naši domači zemlji. Brez dvoma krpa gozda, o kateri govorim ni velika, vendar pa opravlja vrsto funkcij. Žal se teh pomembnih vlog sploh ne zavedamo, zato ne bi bilo odveč opozoriti vsaj na tiste, ki so očitnejše, nekako bolj oprijemljive, na tiste, ki nam vsem skupaj na tem območju povečujejo kvaliteto življenja.

Gozdiček je bil zaradi teh funkcij uvrščen tudi v t. i. kategorijo »gozdov s posebnim namenom«.

Torej, v čem je pomembnost ter na kakšen način se odraža v življenju okoliških naselij in v življenju vsakega posameznika, ki je posredno ali neposredno deležen vseh teh »brezplačnih uslug«.

Že sama prisotnost gozda daje pokrajini prijetnejši, skladnejši videz. Predstavlja pomembno protiutež umetnemu urbanemu okolju. Žal pa v vsega tega ne opazimo, ne damo kakšne veljave, dokler ne pride do take ali podobne katastrofe kot se je pripetila z gozdičkom na robu Ivančne Gorice in v neposredni bližini obravnavanega.

Tudi tako majhen gozd po površini je pomemben estetski element v naši krajini. Je kot majhen, vendar nenadomestljiv kamenček v živopisanemu mozaiku, v katerem lahko, tudi po obliki elementov, ki ga gradijo, sklepamo na kulturo naših prednikov in na govorič današnjih dni, ujeta v mehko liniji, ki jih gozd odraža navzven.

Mogoče se bolj kot tega zavedamo gozda v vlogi protivetrne bariere in filtra za zadrževanje tako prašnih delcev, ki so produkt IMP-Livarja, kot tudi organskega smrada iz Prasičereje Stična. V tem pogledu daje gozd na omenjeni površini pomembne prispevke k bolj-šemu življenju mnogih krajanov Ivančne Gorice, vendar, ker je to za nas nekaj, kar je vedno bilo, nekaj, kar ne more odpraviti, se kot po pravilu ne vprašamo o minljivosti takih naravnih sistemov.

Vprašanje vzgoje

Še eno je, na kar velja spomniti na tem mestu, in sicer pomembnost v pogledu zadovoljevanja rekreativnih potreb in s tem tesno povezane poučne funkcije. Vse to nakazuje in pogojuje neposredna bližina že prej omenjenega ŠC »Josip Jurčič«, kot tudi naselij Iv. Gorica in Stična. V perspektivi se bosta ti dve vlogi še močnejše odrazili, saj se s širjenjem urbanih centrov močno povečujejo potrebe po rekreativnih površinah. Poučna vloga pa je še posebej poudarjena zaradi

šole, ki ima izredno možnost, da šolarjem prikaže in vcepi na povsem nepriljen način veselje do narave ter na naravnih objektih pouči o mnogih naravnih zakonitostih in odnosih, ki vladajo v takih sistemih.

Žal pa nimajo šolniki sami v večini primerov tistega pravega odnosa do narave in do celotnega okolja, da bi ga lahko prenašali na mlajše rodove.

Ta mačehovski odnos odraslih pa se očitno manifestira v mnogih divjih odlagalističnih smeti, ki se pojavljajo praktično na slehernem koraku v tem gozdu, za katerega ugotavljamo kako nadvse pomembno vlogo igra. In prav nič čudno ni, da enako ravna tudi šolarji, saj imajo dovolj zgovoren zgled pri starejših. Tako pridno »bogati« ta dragoceni košček gozda s premnogimi embalažami slaščic, s katerimi si lepšajo svojo mladost in v neskončni meri prispevajo k manj prijaznemu, onesnaženemu gozdu, okolju. Takih zgornjih prispevkov k onesnaženemu okolju najdemo ob vseh poteh, ki vodijo v ŠC »Josip Jurčič« Ivančna Gorica, tako skozi gozd kot tudi izven njega. Če si zamislimo, da se tovrstna embalaža iz umetnih mas razgradi, kot ugotavljajo znanstveniki, v približno stotih letih, bo ob takem kopičenju gozd povsem prekrit z odpadki. Le kdo si bo želel nabirati svežih moči v takem gozdu?

Če seštejemo vse te elemente uničevanja gozda, nas resnično mora zaskrbeti bodočnost naše domovine in slovenskega človeka. In ta konkretni primer še posebej hitro drvi v brezno temne bodočnosti. Če vsem tem odpadkom dodamo še splošno razširjeno umiranje gozda zaradi najrazličnejših vzrokov, povečano stopnjo pojavnosti raznih boleznih in drugih destruktorjev drevja zaradi oslabelosti gozdnega drevja, ki je bila povzročena z onesnaževanjem zraka ali z nespametnim ravnanjem, resnično ne moremo pričakovati, da bo ta gozd še naprej v okras, temveč prav nasprotno, v sramotno in škodo okoliških krajev.

Žal pa ta gozdiček ni osamljen primer, temveč eden izmed mnogih z isto črno usodo.

LADO KUTNAR

Pozdravi samostojni Sloveniji

Vodstva političnih strank v občini Grosuplje so se odzvala povabilu, naj pozdravijo Grosupeljske občanove proglasitve samostojne Slovenije na osrednji proslavi, ki je na večer 26. junija potekala na Kolodvorski ulici. Odzvali se niso predstavniki prenoviteljev, liberalnih demokratov in socialistov. Razloga niso navedli. Morda so bili zavzeti s pripravami na naslednje volitve.

Slovenska kmečka zveza – Ljudska stranka

Gospod in gospodje, državljani in državljanke Slovenije!

Vesel sem, da vas lahko pozdravim v svobodni in samostojni Sloveniji. Priča smo uresničitvi večstoletne želje slovenskega naroda: želje po samostojnosti, neodvisnosti in lastni državnosti. Sedaj smo gospodarji na svoji zemlji, zavedati pa se moramo, da imamo to zemljo v zakupu od prihodnjih, še nerojenih rodov naših otrok. Ohranimo jim našo Slovenijo svobodno in samostojno. Zato kličem: še na mnoga leta, naša Slovenija!

JANEZ DOLINŠEK

Slovenska demokratična zveza

V imenu SDZ občine Grosuplje pozdravljam vse udeležence veselja ob dnevu S, to je dnevu, ko je začela obstajati samostojna država Slovenija. Vsem občanom, Slovincem in Neslovincem, ki hočejo živeti in ustvarjati z nami, želim miru, ustvarjalnih uspehov in blagostanja. SDZ se zavzema za demokracijo. Ta se je uresničila s svobodnimi volitvami, s svobodo združevanja in svobodo javnega izražanja – zavzema se za slovenstvo, ki bo varno in živo v lastni in samostojni državi, in zavzema se za ustvarjalnost: narodno, gospodarsko in kulturno. Ustvarjalen je lahko vsak človek s svojo zavestjo. S svojim delom, s svojo oblikovanostjo in vedenjem.

V obdobju, ki se je včeraj začelo, bodo vse tri sestavine: politična svobodnost s pravičnostjo, slovenstvo in ustvarjalnost še veliko pomembnejše kot dozdaj. Zato želimo ljudi, ki bodo samostojni, različni in kritični. Naj nas ne motijo besedni spopadi v javnosti, v skupščini in drugje.

V imenu kritičnosti prav ob tem radostnem dogodku izjavljam, da spada k demokraciji tudi večji nadzor nad razporejanjem in uporabo državnega, te je skupnega denarja. In k politični pravičnosti sodi tudi vrnitev po vojni odvzetega, to je ukradenega premoženja. Stranke Demosa kažejo dobro voljo za rešitev tega velikega vprašanja, vendar se celo te stranke obotavljajo vrniti arondirano zemljo.

Pod dišečimi lipami, simboli slovenstva, pozdravljam Slovenijo, katero smo nosili v srcu, od 25. junija 1991 pa v njej tudi živimo.

JAKOB MÜLLER

Vabilo kmetom

Neustrezno kmetijsko politiko v preteklosti in mačehovski odnos do kmetijstva sta to pogojevala v zelo težavni položaj. Žal so se tudi izjalovila upanja kmetov, da bo nova oblast hitro in učinkovito pristopila k reševanju nakopičenih problemov.

Priča smo počasnemu in neefektivnemu reševanju kmečke problematike na področju zakonodaje in praktične realizacije.

Predvsem v zakonu o denacionalizaciji, kjer pri vključevanju arondacij ni moč doseči soglasja o tem, kdaj je bila zemlja kmetov odvzeta po krivični poti in kdaj ne. Leto 1958 vsekakor ni tista prelomnica, ki bi lahko ločila pravično od krivičnega.

Zamujata tudi sprejem zakona o gozdovih, o lovstvu in tu nastaja velika vrzel med neustreznimi starimi zakoni in pričakovanji o boljših, sprejemljivejših rešitvah. V tem katičnem stanju se sprejemajo začasni ukrepi in odločbe, ki pa splošno zmedo le še povečujejo. Žal se to odraža tudi v naši občini, kjer je obubožani proračun namenil kmetijstvu le malo finančnih sredstev. V praksi pa se je pokazalo, da tudi ta sredstva v naši občini niso izkoriščena v obsegu, kot ga predvideva proračun.

Slovenska kmečka zveza – Ljudska stranka si prizadeva pripraviti izhodišča in podlago za reševanje nakopičenih problemov, ki se pojavljajo na terenu, v vsakdanjem življenju na podeželju. Kot sekretar Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke – podružnice Grosuplje apeliram na vse prebivalce v Grosupeljski občini, ki so vezani na kmetijsko proizvodnjo in skrbijo za hitrejši razvoj našega podeželja, da se z vprašanji o problemih z različnimi pobudami in predlogi oglasijo na sedežu stranke v Grosupljem na Kolodvorski 2, kjer imamo uradne ure vsak ponedeljek in petek od 8. do 11. ure, v sredo od 13. do 16. ure. Po potrebi ali na željo strank pa bomo tudi ta čas prilagodili trenutnim zahtevam.

Slovenski krščanski demokrati

Spoštovani občani, dragi prijatelji!

Kadar čez gozd zahruje vihar, se drevesa zavedo svojih korenin, je svoje spoznanje zapisal pesnik Matej Bor. Tako hudo danes sicer ni, kot takrat, ko so te besede bile prvič zapisane, pa vendar, svojih korenin smo se iz velikega narodnostno-političnega mrtvila preteklih let nenadoma začeli vse globlje zavedati. Pogled, ki so nam ga vztrajno obračali le na vzhod, k liku velikega, nezmotljivega brata, s katerim naj bi se rodila nova zgodovina, raj na zemlji, smo začeli obračati tudi vase in nazaj v zgodovino. Nekateri nam bi sicer radi še naprej lepili razne etikete, med njimi najbolj znano tisto Cankarjevo o narodu hlapcev. Vendar zakaj? Zato, ker so nam prikazovali našo nekraljevsko zgodovino kot tako. Je pa bilo to res res? Res je, da nismo nikoli bili velik narod, da nismo nikoli bili narod zavojevalcev, osvajalcev, smo se pa kljub velikim apetitom drugih do nas in našega ozemlja le znali obdržati, čeprav res na bistveno manjšem koščku zemlje, kot nam je prvotno pripadal. In ta košček zemlje smo sedaj s poravnano hrbenico razglasili za samostojno neodvisno državo in tako izpolnili večstoletni sen naših prednikov. Vredno je, da ta veliki dogodek kar najbolj slovesno proslavimo, da se nam hrbenice še bolj poravnajo, da pljuča zajamejo dovolj zraka za zdranje velikih naporov, ki nas čakajo. S trdno voljo in zavestjo, da smo sami svoj gospodar, da nismo nikomur hlapci, bomo zmogli marsikaj, česar drugače ne bi. Veter odjuge, ki je zavel s slovensko pomladjo, pa bo moral kot poletni vihar prečistiti še marsikateri zatohli kot v naših glavah in sreih, da se bomo z novimi, prijaznejšimi, bolj človeško toplimi očmi zagledali drug v drugega in z novim upanjem začeli graditi nam vsem prijazno domovanje v samostojni, suvereni domovini. IVANKA ŠIRCELJ ŽNIDARŠIČ

Slovenska obrtniško podjetniška stranka

Spoštovane sokrajanke, sokrajanji!

Dovolite mi, da v imenu Slovenske obrtno podjetniške stranke – Stranke centra ob tem zgodovinskem dnevu slovenskega naroda povsem nekaj besed.

Tudi naša stranka je vseskozi podpirala in se tudi zavzemala za zgodovinsko odločitev o osamosvojitvi. Ob tem pa seveda nikoli nismo pozabili poudariti preudaren in premišljen način njene uresničitve. Zavedati se moramo, da se zavestno podajamo na pot, ki bo v prvih letih zahtevala veliko napora in žrtvovanj. Zelo težke gospodarske razmere nas bodo še kako obremenjevale pri hitrejšem vključevanju v Evropo. Žal smo v času uveljavitve večstrankanskega sistema pri izgradnji družbenoekonomskega sistema močno zaostali. Izdelati moramo tak sistem, podoben razvitemu tržnemu sistemu, ki bo temeljil na nedotakljivosti zasebne lastnine in proizvajalnih sredstev. Zahodna Evropa, s katero bomo morali mnogo več trgovati, ne bo prišla k nam! Prav tako ne bo nič sentimentalna do nas! Odvdati se bomo morali vseh tistih slabih lastnosti, ki jih je dosedanje tržišče velikodušno odpustilo. Merila bodo le kvaliteta in spoštovanje rokov.

Zavedati se moramo, da je prava osamosvojitve odvisna izključno od nas nas samih, naših sposobnosti in dela! JOŽE INTIHAR

Zeleni Slovenije

Nima rad evforičnih in velikih besed.

Pa vendar, Slovenci smo se odločili, vsi in skupaj; najbrž je za nas to res velik dogodek. O tem bo odločila zgodovina.

Dosedaj smo bili odvisni od Jugoslavije. Sedaj vstopamo v Evropo. To pa ne pomeni biti neodvisen. Odvisni bomo prav od te Evrope.

Upam le, da se vsi, ki ste se – in ki smo se – tako odločili, zavedamo resnosti trenutka in da bomo, tudi v težavah, držali skupaj.

IVO FRBEŽAR

D. o. o. išče distributerja za prodajo plina v Grosupljem in v bližnji okolici.

Informacije na tel. 061 746-210